

ITÉLŐSZÉK ELŐTT.

Hogy hazámat ne szeressem,	Főbe löhet, nyakasztathat,
A bitorlót meg ne vessem:	Bitófára fölakaszthat,
Hatalom nem teheti!	Ő erősebb, tegye meg!
Hogy hazámat megtagadjam,	De az érzelem honában;
Megvetés jelét hogy adjam:	Keblem titkos templomában:
Azt sem követelheti!	En urat nem ismerek!

(Bajza József.)

1919 JANUÁR 24.

Egy zászlót vittek fegyvertelenül,
Közmólyan, búsan —

És énekeltek rendületlenül.

És jött a sortűz, jött a puskatus,

Villant a szurony éle

És hullt a vér, a drága honfi vér

Az utca holt kövére.

A zászlót megragadták vad kezek,

Azután csend lőn, temetői csend,

Csak az órán a homokszem perreg.

A tépett zászló szent foszlányait

Ha vihar volnék, most ragadnám innen,

S óh, be jól esnék zúgva, bögve vinnem.

Nyargalnék velük a négy égi tájnak;

Mint terhes fölleget

Vinném, amelyből villámok eikáznak;

Mint vulkán pernyéjét, hamuesőt,

Mint halálfejű lepkék seregét

Ugy vinném és hinteném szerteszét!

E pillangók véstjósoló serege

Ahol leszállana;

A mező üszkös lenne s fekete.

Akire hullana: égetné mint a láva,

Mint jég dermesztené,

S többé nem lenne tőle nyugovása.

Lehullatnám az oltár küszöbén,

Hogy felborzadjon rá

A boldog menyasszony s a vőlegény!

Lehullatnám a bölcső közelébe,

Hogy álmából a békés kisdéd is,

Riadjon fel a rettentő rengésre!

Lehullatnám a lezárt koporsóra,

Hogy koporsója fedelét a holt

Tépje fel e sikoltó riadóra!

Nem élne békén egy madárfiók,

Míg nem nőnének a megbántott földből

Uj, bosszúszomjas magyar légiók!

Ha vihar volnék... de nem vagyok vihar,
 Csak könnyem csordul
 A néma csendben és fogam csikordul.
 A Zászlót összetépték vad kezek, —
 Azóta csend van, temetői csend,
 Csak az órán a homokszem pereg.

(Végyvári-Reményik Sándor.)

A magyar nők áldozatkészsége.

A magyar élet a maga ezeresztendősi története folyamán nagyon sok olyan nőt adott a nemzetnek, akiknek áldozatkészsége mindenkor fáklyaként világít, példájuk követésre buzdít. Ilyen kiemelkedő alakja történelmünknek *Árpádházi szent Erzsébet*.

II. András magyar király leánya volt. 1207-ben született Pozsonyban. Már korán eljegyezték egy thüringiai (Lajos) örgróffal. Korán jelentkező mély vallásossága éles ellentétben állott korának világias szellemével. 1221-ben egybekelt vőlegényével s boldog házaselete volt. Gyermekeid vallásossága s kifogyhatatlan szeretete a szegények és betegek iránt, már gyermekkorától jelentkeztek benne. Számos kedves legenda őrzi szeretetét a szegények iránt. (A rózsákká vált kenyérdarabok, ura ágyába fekteti a bélpoklost, kinek helyébe az Ur Jézus képe tűnik fel, stb.) Feljegyezték, hogy egyszer egy eladott birtok árán 64.000 aranyat osztott szét az éhségtől sújtott szegények között s kórházakat alapított. Mikor férje elhunyt, várából kiűzték, s három évig maga is a nyomorgók kenyerét ette, s nem engedte, hogy édesapját, a magyar királyt értesítsék helyzetéről. Amikor elhunyt ura rokonságával kiegyezett s megkapta Marburgot és környékét, ezidőtől fogva ismét csak a szegényeknek és betegeknek élt. Ha lehet mai szóval élni, ő volt az első igazán szociális magyar szent.

Nagy áldozatkészséget látunk IV. Béla király leányának, *Árpádházi boldog Margitnak* lelkében is. Jól tudjuk, hogy szülei azért ajánlották fel őt az Istennek, hogy segítse meg a tápusztításban tönkrement ország felépítésében. A gyermekleányt, aki buzgón teljesítette szerzetesi kötelességeit, két ízben is feleségül kérte egy-egy szomszédos ország királya. De ő hű akart maradni — még szülői akarata ellenére is — atyjának tett fogadalmához, s inkább megmaradt égi vőlegénye, Krisztus mellett, mint földi boldogságot választotta volna.

Nem kisebb áldozatot hozott hitéért és hazájáért a nápolyi Anjou családból magyar királylánnyá lett *Hedvig* (a lengyelek szentje), akit mint Nagy Lajos király leányát Habsburg Károly német császár fiával jegyezték el. Bár na-